

๒๔ สิงหาคม ๒๔

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

มองโลก

โดย

แพรว เยื่อไม้

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุวิทยาลัย

วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ทำพระจันทร์

กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๒๑๕๘๘๘, ๒๒๒๑๕๗๕, ๒๒๒๘๐๐๔

ส.ค.ส.

อภินันทนาการ

แต่.....

.....

.....

จาก.....

...../...../.....

พิมพ์ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒/๒๕๒๑ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “มองโลก”

โดย พระครูพิศาลธรรมโกศล

ณ พระตำหนักสมเด็จพระสังฆราช วัดมหาธาตุฯ

วันอาทิตย์ที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2519

เวลา 13.00 น.

ท่านสาธุชนทั้งหลาย

วันนี้^๕อาตมา ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิธรรมา
มหาธาตุ ให้มาบรรยายธรรมในหัวข้อเรื่องว่า “มองโลก” ก็ขอ
อนุโมทนาแก่ท่านสาธุชนเป็นเบื้องแรกก่อน เวลาชั่วโง่ง^๕
อาตมาก็คำนึงว่าจะทำอะไร โยมจึงจะได้ประโยชน์จากที่ได้รับ
มอบหมายให้มาทำหน้าที่ หากว่าจะทำเพียงแต่ทำให้เวลาชั่วโง่ง
ผ่านไป ก็คงจะไม่เป็นปัญหาอะไรมาก ปัญหาอยู่ที่ว่า ญาติโยม
สาธุชนจะได้อะไร และในหัวข้อเรื่องว่ามองโลก อาตมาก็คิดว่า
สาระของการมองโลก จะได้แก่ผู้มอง คือผลสะท้อนจากการมอง
ที่จะย้อนกลับมาสนองผู้มอง ให้กลับไปได้รับประโยชน์จากสิ่ง
ที่เห็น นี่เป้าหมายที่คิดว่าท่านสาธุชนควรจะได้อาตมาคิดเอาไว้

ท่านผู้ฟังควรจะได้ แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าจะทำให้ได้หรือไม่ แต่เจตนาหวังให้ได้

ก่อนอื่นก็ขอพูดถึงหัวข้อเรื่องสักเล็กน้อยก่อน เรื่องที่อาตมาจะพูดคือเรื่องมองโลก โดยผู้พูดเป็นผู้ห่างเหินโลกและผู้ฟังก็เป็นชาวโลกร้อยเปอร์เซ็นต์ อย่างนี้ก็รู้สึกว่ล่อแหลมหรือเสี่ยงต่อความผิดพลาดอยู่เหมือนกัน มันอาจจะเข้าทำนองเอามะพร้าวมาขายสวน หรือเหมือนคนไม่เคยแต่งงาน มาพูดเรื่องคู่ครอง มาพูดเรื่องชีวิตสมรสอะไรทำนองนั้น มันยากที่จะได้สาระสมบูรณ์ ท่านสาธุชนก็ทราบแล้วว่าที่นี่เป็นสวนมะพร้าว หัวที่มีรสมันเข้มข้น วันนั้นเกิดมีมะพร้าวอีกสวนหนึ่งหรืออีกพันธุ์หนึ่งมาเสนอ แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ชื่อว่า มะพร้าว ก็ต้องมีรสตรงกันทั้งนั้นคือ มัน ธรรมชาติ ก็เหมือนกัน มีรสเดียวคือความมันทุกขะ ฉะนั้นการจะพูดโดยใคร หรือเปลี่ยนชื่อเปลี่ยนยี่ห้ออะไรก็ไม่อัศจรรย์ คิดว่าอย่างนั้น

และอีกอย่างหนึ่งการมาพูดเรื่องมองโลกกับชาวโลก โดยผู้พูดเหินห่างโลก มันอาจจะมึผลดีอยู่บ้างก็ได้ท่านสาธุชนเป็นชาวโลกเอง บางทีก็อาจจะประมาท ทั้ง ๆ ที่ผู้พูดก็รู้สึกว่เสี่ยง ๆ ทำนองว่าเอาน้ำมาสอนปลา เอายามาสอนหมอ หรือเอารากไม้มาสอนขวานอะไรทำนองนั้น แต่มันมีคำพังเพยที่เตือนสติเป็นคำไทยเก่า ๆ อยู่คำหนึ่งคือคำที่ว่า นกมองไม่เห็นฟ้า

ปลาไม่เห็นน้ำ เป็นคติเตือนใจเก่า ๆ ญาติโยมสาธุชนผู้
 นักรรณะธัมโม ศึกษาทางศาสนาจะผ่านหู นกไม่เห็นฟ้า
 ปลาไม่เห็นน้ำ บินอยู่ตลอดเวลาบนฟ้า สัมผัสฟ้าอยู่ตลอดเวลา
 เต็มกกลับไม่รู้จักฟ้า ปลาก็เหมือนกัน ว่าอยู่ในน้ำตลอดเวลา
 กลับไม่รู้จักน้ำมันก็เป็นไปได้เหมือนกัน และเป็นไปไม่ใช่บ่อยๆ
 ด้วย เป็นไปได้มาก ๆ เรามีคำพังเพยของเราอยู่อีกคำหนึ่งว่า
 หนูกปากคอก คือสิ่งที่สัมผัสชินเกินไป บางทีมันทำให้เราไม่ได้
 พิจารณา เราก็ไม่ได้รับประโยชน์ ไม่ได้รับสาระจากสิ่งที่ใกล้
 อันนี้อาตมาปรารถนาเพื่อจะหาช่องทางพูด โดยญาติโยมจะได้ไม่
 นึกขัดคอ บ้องกันตัว ล้อมคอกตัวเองไว้เสียก่อน

แต่อย่างไรก็ตามเรื่องมองโลกนี้ โปรดคิดว่า พระกั
 เป็นคนมองโลก แต่สัมผัสเรื่องโลกอยู่ตลอดเวลา อย่าได้
 พยายามเกณฑ์ให้พระเป็นคนไม่ประสีประสาต่อโลกแล้ว จะ
 ไม่เป็นสมณะแก่ชาวโลก ไม่ต่างอะไรกับก้อนอิฐที่ตั้งอยู่บนหิน
 ช่วยอะไรไม่ได้ นอกจากเราจะคิดว่ามันดีไปเอง ฉะนั้นเรื่องนี้ก็
 เป็นเรื่องธรรมดาที่พระรูปหนึ่งซึ่งยังไม่เป็นพระอรหันต์อะ
 ไรมาพูดเรื่องโลกก็เอาคำหรืออศัยตาของพระอริยะ เอาธรรมนะ
 หรือเอาแนวพระอริยะมาพูด มาแสดงออกว่าโลกที่เราอยู่กันนี้

ที่สัมผัสอยู่เสมือนนกสัมผัสฟ้า ปลาสัมผัสน้ำนี่มันมีมันเป็นอย่าง
ไร และเราควรจะอยู่กับมันอย่างไร เราจะได้คุณหรือโทษ ได้
กำไรหรือขาดทุน

เรื่องมองโลกวันนี้ อาตมาจะพูดในฐานะเอาโลกมาเป็น
คัมภีร์ เอาโลกที่เราอยู่อาศัยมาเป็นคัมภีร์ศึกษาหาข้อปดิกย่อย
หารายละเอียดและหาชั้น หาระดับ เพื่อที่จะให้จิตสำนึกของเรา
เข้าไปสัมผัสแต่ละระดับที่เรามองแล้วมันจะสะท้อนย้อนกลับมา
สนองเราเอง นี่คือเป้าหรือโครงสร้างสั้น ๆ ง่าย ๆ ที่นี้ขอพูด
ถึงชื่อเรื่องเสียเลยที่เรียกว่ามองกับโลก มันมีภาษาไทยอยู่ 2 ตัว
โลกคือสิ่งที่ถูกมองหรือถูกกระทำ กับการมองอันเป็นกิริยาเข้า
ไปกระทำ นอกจากนั้นมันก็ยังมีส่วนประกอบไปด้วยหลัก 3
องค์ด้วยกัน สิ่งที่ถูกมอง, เครื่องมอง, และผู้มอง ฉะนั้น จึง
จะขอล่าวถึงบทสรุปเสียเลยว่าการมองก็มีความประสงค์อยู่ที่ที่จะ
ให้เกิดการเห็น ต้องการจะเห็น จึงมีการมอง หากว่าไม่ต้องการ
จะเห็น แม้จะหันหน้านั่งจ้องกันอยู่ก็หาเห็นไม่ เพราะมันไม่
อยากให้เห็น ฉะนั้นการมองจะได้ประโยชน์ ก็ขึ้นอยู่กับว่าต้อง
การจะเห็น จึงสมควรมอง

สำหรับประเด็นของการเห็นแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วยกันคือ 1. พบเห็น 2. คิดเห็น 3. รู้เห็น ท่านสาธุชนทำใจสบาย ๆ อย่างนี้กว่าพระมาเล่นล้นมันมีอย่างนี้จริงๆ การเห็นของคนเรามี 3 ชั้น พบเห็น คิดเห็นและรู้เห็น ที่นี้แต่ละระดับที่เห็นมันก็มีผลสนองผู้เห็นต่างกันไปตามอำนาจของความรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการพูดถึงความเห็นโลก มองโลก ให้เห็น อาตมาก็จะได้บรรยายถึงขอบเขตหรือเขตแดนของการเห็นแต่ละระดับว่ามันมีอยู่อย่างไร และมันจะสะท้อนมาเป็นปฏิกิริยาต่อชีวิตจิตใจของเราอย่างไร 3 เรื่องด้วยกัน เพื่อต่อไปถือเป็นหลักได้ เราก็จะวิจารณ์โลก วิจารณ์ตัวเองได้ ว่ากำลังมองโลกระดับไหน และชีวิตมันกำลังยืนอยู่จุดไหน

อาตมาขอแยกคำว่าโลก เห็นจะไม่ต้องพูดมาก คำว่าโลก^{นี้} ในหลักธรรมก็มีอยู่ด้วยกันหลายอย่างคือแผ่นดินเรียกว่า โลกาสโลก สัตว์โลก โลกคือหมู่สัตว์ สังขารโลก โลกคือสิ่งที่เกิดจากการปรุงแต่งนี่เป็นหลักวิชา พูดกันอย่างภาษาง่าย ๆ เป็นกันเอง อย่างอาตมาอยากจะพูดก็คือว่าโลกในที่นี้เราหมายถึงหมู่สัตว์ และสัตว์ในที่นี้ไม่ใช่หมายถึงสัตว์ทั่วโลก หมายถึงเฉพาะมนุษย์อย่างเดียว เพราะฉะนั้นการมองโลกในที่นี้ก็คือการ

มองชีวิตคนนั่นเอง การมองชีวิตของประชาชนเริ่มตั้งแต่ตัวเร
ขึ้นไปกระทั่งถึงสังคมหมู่ชนประเทศชาติ นี่เป็นเป้าของการที่
เราจะเข้าไปเห็น เป็นเป้าของการมอง

ทีนี้หันไปพิจารณาการเห็นแต่ละระดับ ระดับแรกคือ
พบเห็น หมายถึงเห็นด้วยตาเนื้อ ด้วยอายตนะจักขุอายตนะ 3 เข้า
ไปสัมผัสรูป นี่คือการพบเห็น มันมีทรวงทรงสณฐานขนาดสีสรรค์
เป็นเครื่องประจักษ์ทางอายตนะ นี่คือการพบเห็น ที่มีความรู้สึกของ
เราก็อายุบนอายตนะ ตั้งอยู่บนการเห็นด้วยตา หมายถึงสิ่ง
แวดล้อมที่ไปสัมผัส มันมีอำนาจจะบิดเบนใจ หรือความรู้สึกนึก
คิดของคนเรา ให้น้อมไปได้ตามอำนาจของมัน นี่เราจะเห็นได้
ว่าขอบเขตหรืออำนาจของการพบเห็นมันขึ้นอยู่กับอายตนะ
ความเห็นสิ่งใด ความรู้สึกนึกคิด วิตกวิจารณ์ สติปัญญา
ความโง่ ความฉลาด นี่ตั้งอยู่บนฐานการสัมผัสด้วยอายตนะ
ข้อที่มันทำให้การพบเห็นเกิดอำนาจที่จะบังคับคนเราให้หมุน
ไปตามแรง ของสิ่งสัมผัสโดยเฉพาะ จะพูดว่าเห็นโดยจักขุ
อย่างเดียวมันจะแคบไป เอาตามขยายไปถึงอายตนะอื่น ๆ
ด้วยถึงเสียง ถึงกลิ่น ถึงรส ถึงสัมผัสด้วย นี่ถือว่าอยู่ในขอบ
ข่ายของการพบเห็นทั้งนั้น คือมันสัมผัสได้ มันสัมผัสด้วย

อายตนะ ชันหยาบ ๆ หินความรู้สึกของคนเรา ถ้าตั้งอยู่บน
 ความพบเห็น หรือสัมผัสสัมผัสนั้นก็ ก็หมายความว่าเรากำลังเป็น
 ทาสของวัตถุ พุทกัณง่าย ๆ ปลอ่ยให้วัตถุทั้งหลายมีอิทธิพล
 ครอบงำเรา ที่จะบิดเบือนชีวิตของเราให้เป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่ง
 สุดแต่เราจะพ่ายแพ้มากน้อยเพียงไหน ข้อนี้ทำให้คำนึงไปถึง
 ว่าปัจจุบัน ประเทศชาติหรือสังคมของเรา เจริญรุ่งเรืองด้วย
 วัตถุวิทยาศาสตร์ เรื่องฟิสิกส์ระยะยิบระยะยับ แต่ละสิ่งแต่ละอย่าง
 มั่นยั่วให้เกิดความรู้สึกนึกคิดไปในทางที่เป็นอันตรายแก่ตัวเอง
 ทั้งนั้น ทำให้เรากลายเป็นตุ่มกันรั่ว ถูกกันทะลุ ไม่ว่าจะได้อะ
 ไร มีอะไรบรรจจุเข้าไปเท่าไรก็ไม่รู้จักอิ่ม ไม่รู้จักเต็ม ไม่รู้จัก
 เยือกเย็น นี่ผลของการไม่ควบคุมอายตนะอินทริยสังวรณ์ จึงเป็น
 ข้อปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับคนที่ต้องการจะเข้าสู่ความสงบพุทง่ายๆ
 ว่า งานเพื่อความสงบกันจริง ๆ แล้ว จะต้องปรับเรื่องนีก่อน
 เริ่มต้นจักการตรงนอินทริยสังวรณ์อาตมาขอพุทกลาง ๆ อย่าง
 นีก่อน นี่แสดงถึงขอบเขตหรือเขตแดนแห่งอาณาภาพของการ
 พบเห็นหรือเห็นด้วยตาเนื้อ

หินขยับเข้าไปอีกเห็นหนึ่ง คือคิดเห็น คิดเห็นนี้คือ
 ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดของเราที่มันโน้มเอียงไปด้วยอำนาจที่มัน

ครอบครองจิตใจอยู่ คือคิดเอา ที่ภาษาไทยเราพูดง่าย ๆ ว่าคิดไปเอง และ อำนาจความคิดทำให้เราเอียงไปตามความคิด อันนี้จะขึ้นอยู่กับอะไร ท่านสาธุชนก็ลองพิจารณาดู อาตมาเองก็ไม่ใช่เป็นนักปราชญ์ฉลาดเปรื่องอะไร ก็เสนอขอให้ช่วยกันพิจารณา ดู การโน้มเอียงที่เราคิดเอียงกระเท่เล่้ไปทางใดทางหนึ่งนี้ มันด้วยอำนาจอะไร ในหลักธรรมของเรามีอยู่ กล่าวไว้ถึงจิตได้แก่ตะกอนทางอุปนิสัย อารมณ์คนมีความโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง ก็ต้องมีพฤติกรรม หรือกรรมกริยาแสดงออกในทางที่ตัวตน เรียกว่าแนวโน้มทางจิตใจ อาตมาพูดไม่ค่อยถูกหรอก แต่พูดโดยธรรมชาตินั้นก็เป็นอย่างนี้ตามหลักก็มีอยู่คือ จริต 6 รากะจิตหนักไปในทางความรัก ความใคร่ กำหนดยินดีชอบสวຍ ๆ งาม ๆ เป็นหาสของความงามจนงอมไม่รู้สึกตัว อีกอย่างหนึ่ง โทสะจิต หนักไปในทางเพ่งร้ายให้โทษ โมหะจิต ปล่อยสุกแต่ว่าอำนาจอะไรจะบน้หัวก็เป็นไปด้วย ไม่มีความคิด ไม่มีแกน ไม่มีหลักการของตัวเอง อะไรตึงไปก็ไปด้วย, วิทกจิต หนักไปในทางปรารถนาปรารมณฺ์ วิทกกังวลเรื่องเดียวก็คิดอยู่อย่างนั้นแหละ เกาะอยู่อย่างนั้นแหละเกาะไม่ออกสักที อีกอย่างหนึ่ง ศรัทธาจิต หนักไปในทางความเชื่อ

ความเชื่อข่าวเรื่องตื่นเต้นเรื่องปาฏิหาริย์ เรื่องลึกลับ พุทธิจริต
หนักไปในทางใคร่ในความรู้อย่างวิชาการนี้เป็นจริต 6 ในหลัก
ธรรมที่มีอยู่ในหลักสูตรของนักธรรมศึกษาชั้นโทที่ท่านสอน
พระว่าตะกอนของคนเรา ๕ ในจิตใจมันมีอยู่ 6 ประการ

ที่นี้ความนึกคิดของเรานี้จะเห็นโลก เห็นชีวิต เห็นตัว
เห็นตน หรือเห็นสังคมเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับตะกอนทางใจ
หรือจะเปรียบให้ง่าย ๆ อีกทีก็ว่าสุดแต่กิเลสชนิดใดจะครอบ
อยู่ในวิญญานในจิต พุดให้ตื่นขึ้นมา ก็ว่าเหมือนแว่นที่ครอบ
อยู่ในดวงตา เราจะมองเห็นโลกสีไหนเป็นสีไหนมันก็จะขึ้นอยู่กับ
ว่าเราสวมครอบแว่นสีใดหากเราเอาแว่นสีแดงสวมครอบเข้าไว้
ก็เห็นโลกแดงไปหมด เอาแว่นสีเขียวมาสวมครอบดวงตา ก็
เห็นโลกรวมเย็นสดชื่นนี้เป็นตัวอย่าง คืออำนาจการถูกสวมถูก
ครอบ เมื่อเป็นเช่นนั้น การคิดเห็นมันก็ยังเป็นสิ่งที่มืดมนไข
จะเรียกว่าให้โทษก็ไม่ถนัด จะให้คุณก็ไม่ถนัด ทั้งสองอย่างนี้
อาจจะเป็นคุณและเป็นโทษก็ได้ สุดแต่เราจะไปมองมันด้วย
ความรู้สึกอย่างไร หรือสุดแต่ว่าจิตใจจะถูกสวมครอบด้วย
กิเลสตัวไหน

แต่อย่างไรก็ตาม สรุปแล้วก็มียุ 2 เรื่องเหมือนตาบ 2 คม คมที่เป็นอันตรายและคมที่เป็นคุณประโยชน์ คมที่เป็นอันตรายก็หมายความว่ามองโลกในความหมายที่เป็นไฟ เป็นขุมนรก เห็นอะไรร้ายไปหมด เสียหายไปหมด นี่เรียกว่ามองโลกในแง่ร้าย แล้วความร้ายมันไปเกิดแก่ใคร ? ไม่ได้เกิดแก่ใครหรอก... เกิดแก่ผู้มองนั่นแหละมันย้อนกลับมาเผ่าผู้เห็นความร้ายเห็นเป็นไฟ เราจะเห็นได้ว่าบางคนนิสัยหงุดหงิด ข้างวิพากษ์วิจารณ์ ปากเประเราะราน เรื่องที่พูดแต่ละเรื่อง พูดออกมามันร้อนหู รำคาญหัวใจ ท่านสาธุชนเคยเจอไหม คนแบบนี้ นั่นแหละเขากำลังจุดไฟเผาตัวเขาเอง คิดไปเอง ทั้ง ๆ ที่เรื่องทั้งหลายไม่ได้ชั่วร้าย แต่คิดให้มันร้ายมันเลวไปหมด นี่มันเป็นความเอียงอย่างหนึ่ง การมองโลกในแง่นี้ไม่ได้ทำให้ผู้มองนั้นเกิดอะไรดีขึ้นมาเลย มีแต่ขาดทุน

เป็นที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่ง คนเรามักจะชอบแสดงความฉลาดกันด้วยการจับผิด จับจุดอันตรายหรือจับความเสียหายของผู้อื่น อันนี้ท่านสาธุชนหากสังเกตก็คงจะเคยเห็น มีไม่น้อยทีเดียวที่ใครสักคนหนึ่ง จะมาอวดบุญมีบุญมาโชว์ความดีความอ่านแก่เรา โดยจะพูดเรื่องเสีย ๆ ของเพื่อนินทาคน

โน้ให้ฟังคนโน้ให้ฟัง นันแหละรับประกันได้เขาไปพบคนอื่น
 เขาก็เอาเราไปว่าอย่างนั้นด้วย เอาปูนหมายได้ ไม่มีผิดหรือ
 เรื่องที่เขาพูด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเสียหรือความดีของผู้ถูก
 พูดถึงเสมอไป แต่มันขึ้นอยู่กับสันดานของเขาเอง เขาชอบ
 พูดอย่างนั้น คือว่ามันสบายสำหรับเขา ในวงการอย่างนี้ อา
 การอย่างนี้ มันขยายไปถึงวงการนักเขียนหนังสือ เช่นหนังสือ
 พิมพ์รายวัน รายนั้ พวกนี้ แต่ละเรื่องที่เป็นข่าวออกมาให้ประ
 ชาชนได้อ่าน ได้ดื่มได้กลืน เปล่า! เรื่องดีไม่มีโอกาสหรือ..
 เอาแต่เรื่องอะไรก็ไมรู้ ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประจำวันเคลิ้ม
 คิดไปว่าโลกนี้ไม่มีความดีหลงเหลืออยู่ นี้นหนังสือพิมพ์ เขาประ
 กาศศักดิ์ศรีว่าเขาเป็นฐานันดรที่ 4 เป็นเสียงประชาชน เป็น
 เสียงของโลก ก็เลยยิ่งไปกันใหญ่ ใครยิ่งศรัทธาเคลิ้มฝันยิ่งไป
 กันใหญ่ ที่กล่าวนี้ไม่ใช่พูดโจมตีหนังสือพิมพ์หรือ ที่มันเป็น ๆ
 มาแล้วเป็นอย่างนั้นและนักเขียนคอลัมน์ต่าง ๆ บทความต่าง ๆ
 จะวิจารณ์โลกวิจารณ์สังคมหรือการกระทำของใครก็ตาม จะต้อง
 วิจารณ์ไปในทางเสียถึงจะโก้ หากว่าพูดดีแล้วรู้สึกว่าจะไม่มีคน
 อ่านเลย ทำให้นักหนังสือพิมพ์กลายเป็นปากตะไกรไปหมด เรา
 ไปติตรสหนังสือพิมพ์เขาก็ทำให้เราเอียงไปโดยไม่รู้สึกตัว นี

อาตมาพูดถึงตะกอน หรืออำนาจที่ครอบงำทำให้ผู้พิจารณา
โลกหรือวิจารณ์สังคม ไปตามแนวโน้มหรือน้ำหนักทางผล
ประโยชน์ของเขา

ทีนี้หากหันไปมองอีกด้านหนึ่ง กลับเสียใหม่ มอง
ความดีของมัน เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมันมี 2 แง่ 2 มุมทั้งนั้น
มันมีทั้งดีทั้งเลว มีทั้งคุณและโทษ ทีนี้เราจะมองเสียใหม่มอง
ให้พบความดีในสิ่งนั้น หากความดีในสิ่งนั้นให้พบ กันให้พบ หา
ให้เจอแล้ว ความดีที่เราพบเราเจอ มันก็จะย้อนกลับมาสนองจิต
สนองใจ ทำให้เราเป็นคนสดชื่นเบิกบานเป็นคนอ่อนโยน มัน
เป็นไปได้ นี่มันความคิดเห็นโดยเฉพาะข้อนี้อาตมาเคยใช้เป็น
อุเทศสำหรับเทศน์ปลอบใจประชาชนบ่อย ๆ ถือเป็นหลักอยู่
อย่างหนึ่ง พูดด้วยถ้อยคำของตัวเองว่า โลกนี่จะเป็นอย่างไร
ก็ช่างมันเถิด มันสำคัญว่าเราจะเข้าไปรู้สึกต่อมันอย่างไร
ต่างหาก โลกจะเป็นอย่างไรช่างมัน มันขึ้นอยู่กับเราจะรู้สึกต่อ
มันอย่างไร ตรงนี้สำคัญ หากจะอุปมาว่าการที่จะห้ามฝนตก
แตกออกห้ามไม่ได้ ฝนจะตกแตกจะออก อากาศจะวิปริตก็ช่าง
มันเถิด เราไปห้ามไม่ได้ไปกันฟ้า กันฝน กันแดด กันเมฆ
ไม่ได้ เกี้ยวแฝกมุงบ้าน เกี้ยวหลุมทุ่งทุ่งไม่ได้ แต่สิ่งที่เราทำ

ได้คุ้มครองรักษาร่างกายอย่าให้เป็นไข้อย่าให้เป็นหวัด ยาม
ที่อากาศมันวิปริต รักษาตรงนี้ไว้ การรักษาร่างกายตัวตนของ
เรา อยู่ในวิสัยในกำมือที่เรารักษาได้ การไปห้ามฟ้าห้ามฝน
ห้ามดินฟ้าอากาศวิปริตเราห้ามไม่ได้ ท่านสาธุชนนี้กตัญญู โลกก็
เหมือนกัน โลกก็คือโลก ไม่มีอะไรหรอก เรื่องมันเป็นอย่าง
นี้มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว สุดท้ายเราจะไปใส่ความรู้สึกให้มันอย่าง
ไร หากเรารักษาตัวเรา เราต้องการจะมีความสุขก็จึงไปใส่ความ
รู้สึกให้มันเป็นเพื่อนเป็นมิตร ให้มองทุกสิ่งทุกอย่างในฐานะ
เป็นเครื่องช่วยเหลือเรา ฉะนั้นการมองโลกนี้ท่านจึงสอนว่าจะ
ต้องมองให้เห็นความดี

ที่สี่จุดของการมองมีอยู่ 4 จุดด้วยกัน ถ้ามองเห็น
ความดีใน 4 จุดนี้ได้ จะได้ก็จุดก็ตาม จะแสดงถึงความประณีต
ของจิตใจ ถึงความฉลาด ถึงความสุขุม คือประการแรกเรื่อง
หาความดีในคน จุดที่ 2 หาความดีในวัตถุ จุดที่ 3 หาความดี
ในหน้าที่การงาน จุดที่ 4 มองให้เห็นดีในอุปสรรคหรือศัตรู

ท่านสาธุชนญาติโยมลองพิจารณาดู ใครก็ตาม ที่เรา
ไปเห็นความดีในเขาเขาจะกลายมาเป็นที่พึ่งทางใจ เป็นเพื่อนให้
ความอบอุ่นทางใจ ตั้งแต่บิดามารดา คู่ครอง สามิ ภริยา ญาติ

สนิทมิตรสหายแต่ละคนที่เราคบ เราคบเพราะมองเห็นชัดว่าเขา
 มีความดีที่จะสนองให้เรา เราจึงทอดตัวเราไปคบ อย่างบิดา
 มารดาน^๕ถูกต้อง เรามองเห็นชัดเลย ฉะนั้น ลูกเจ้าหญิงชายจึง
 ทอดตัวลงไปในโพ่แม่ ก็กลายเป็นว่าพ่อแม่^๖นั้นเป็นเพื่อน
 เป็นมิตรตลอดชาติ ตลอดชีวิต นี่เป็นตัวอย่าง ขยายไปถึงครู
 อาจารย์หรือคนที่มีความสำคัญต่อเรา ข้อ^๗นี้เห็นง่าย เห็นความดี
 ง่าย เพราะว่าท่านเหล่านั้นมีความดีให้เห็นอยู่ตลอดเวลา และมาก
 มาก แต่นั่นแหละเราจะหวังให้คนเขาเห็นโลกเหมือนเราต้องการ
 ไม่ได้ เพราะในโลกนี้ยังมีคนที่ไม่ค่อยจะสมบูรณ์ปะปนอยู่ไม่
 น้อย อย่างพระอาทิตย์พระจันทร์ให้แสงสว่างตลอดเวลา เรา ๆ
 นี้มองเห็นเห็นแสงสว่าง เห็นความดีของพระอาทิตย์พระจันทร์
 แต่ก็ยังมีคนเจ้ากรรมบางคนมองไม่เห็นแสงสว่าง นั้นได้แก่
 ใคร ? ก็ได้แก่คนตาบอด คนตาบอดเขามองไม่เห็น ข้อ^๘นี้ฉันใด
 ก็ยังม^๙ลูก ๆ บางคนซึ่งมันมองไม่เห็นความสำคัญของพ่อแม่
 มันเห็นพ่อแม่เป็นโรงงาน เห็นตัวเองเป็นผลิตภัณฑ์แห่ง
 กิเลสตัณหาไป พยายามที่จะปฏิเสธความสำคัญของคนที่
 ให้กำเนิดนอนมกล่อมเกลี้ยง คนอย่าง^{๑๐}นี้กำลังม^{๑๑}อยู่ด^{๑๒}ม^{๑๓}ด^{๑๔}า^{๑๕}ษ
 ด^{๑๖}น เป็นอุปสรรคขวางกั้นความร่มเย็นของสังคมของ

โลกอย่างยิ่ง แต่มันไม่อยู่ในเป้าหมายที่เราจะพูด เราก็พูดกัน
เพียงว่ามองให้เห็นความดีในจุดต่าง ๆ เท่านั้น

ขยับเข้าไปอีกจุดหนึ่งคือในวัตถุ วัตถุนั้นเราหาความดี
จากประโยชน์ที่เราเข้าไปสัมผัส เข้าไปได้รับ ไม่ได้ถือเจตนา
ของสิ่งที่ให้คุณ อย่างอาคาร อย่างตำหนัก นั้นมีความร่มเย็น
เป็นส่น้ำอุ่นน้ำอาศัย เราจะมาพ่วงแหล่งพ่วงธรรมกันหรือไม่
ตำหนักนั้นสมควรร่มเย็นร่มนตามปกติ ไม่ได้คิดตั้งใจเจตนา
ให้ใคร แต่ก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะเก็บความคิดความร่มเย็น
ของตำหนักที่ชีวิตเราผ่านเข้ามาสัมผัส เก็บบันทึกไว้ใน
ความทรงจำ การเห็นตำหนักอย่างนี้ เห็นความหมายใน
ฐานะเกอกลให้คุณประโยชน์อย่างนี้ ความคิดที่จะทำลายคำ
หนักหรือเผาตำหนักทั้งนี้ไม่มี มีแต่จะคิดหนดอมให้คำ
หนักนั้นอยู่บุญบารมีนั้นยั่งยืนไปนานเท่านั้น นี่ประโยชน์ของ
การเห็นดีในตำหนัก ทำให้คิดถนอมตำหนัก บัองกันไม่
ให้เกิดนิสัยทำลาย

อีกเรื่องหนึ่ง หาความดีให้พบ ในหน้าที่การงานหน้า
ที่การงานก็คืองานที่เราทำ ประกอบอาชีพ ทำเป็นกิจประจำ มัน
มีความดีอยู่ตรงที่มันสนองผลให้เราได้อยู่เป็นสุข ได้มีกินมีใช้

มีเลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย เลี้ยงครอบครัวเป็นอยู่ได้ ก็เพราะการงานที่
 เราเข้าไปประกอบกระทำ หากเราเห็นการงานมีความสำคัญอย่าง
 นั้น ก็จะทำให้จิตใจเราประณีตรู้สึกเคารพการะการงานที่เราทำ
 ไม่ดูหมิ่น คนดูหมิ่นงานนั้นมีเยอะทีเดียว เห็นว่าเก้อที่ตัวเอง
 นั่งมันเล็กไปสำคัญน้อยไป สู้ของคนอื่นเขาไม่ได้ชนิดนั้นมีเยอะ
 ที่เดียว ก็เลยทำหน้าที่ที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่อย่างสักแต่ว่าทำ สะ
 เพว่าทำอย่างเสียไม่ได้, รับรอง คนที่ทำงานด้วยอาการความ
 รู้สึกกลัวหรือสับสนประมาทหน้าที่การงานอย่างนั้นไปไม่รอด
 ธรรมชาติจะสาปแช่งให้เขาเต็งมะรอยตอยมะริง ตะแบะ
 และอยู่อย่างนั้นไม่มีทางเจริญเลย เพราะอะไรเพราะผลที่
 มันออกมาไม่ได้มีส่วนเชิงผู้สร้าง ไม่ใช่ประกาศนียบัตร
 แต่เป็นประจานบัตร ว่าอ้ายอินหยาบไม่เป็นท่า ไม่มีทางก้าวหน้า
 แต่การเข้าไปเห็นความดีในการงาน จะทำให้เราสำนึก
 เคารพการะทำงานด้วยจิตใจอันประณีต ด้วยความจงรักภักดี
 และผลที่ออกมาจะเป็นประกาศนียบัตร เป็นใบประกาศเกียรติ-
 คุณผู้ทำ ทำให้ผู้ทำเจริญก้าวหน้าไปได้ เข้าทำนองว่า คนทำ
 งาน งานทำคน คนสร้างงาน งานสร้างคน

แม้คำหาบของชายบางคน หาบของชายตระเวนไปตาม ถนนทาง แดงมันร้อน กับัน ตำไม้คาน ตำแดดตำลมไป ถูกก ลี้อเตอร์แล้วจะเผาไหม้ทั้งเสีย ไม่คานนี้ทำบ่ากุด้าน อย่างนี้รับ รong จะต้องหาบไปจนตาย ไม่มีทางหย่ากับไม้คานได้เพราะ สบประมาท สิ่งที่คุณอยู่ตลอดเวลา การมองเห็นดีในงาน กระทำให้ใจประณีต นี่อาตมาพูดแต่เพียงในขอบเขต จะให้ผล ดีของการเห็นความดีในจิตใจจุดหนึ่ง รายละเอียดที่น่าพูดถึงมี อีกเยอะแต่เราเอาขอบเขตแค่นี้

จุดสุดท้ายอีกระดับหนึ่ง มองเห็นความดีในศัตรูในอุป สรรค อุปสรรคศัตรูนี้ปกติเรามองไม่ค่อยเห็นความดี เว้นแต่ ว่าจะสร้างเวรตาพิเศษขึ้นมา ท่านสารุชนญาติโยม ที่นั่ง อยู่นี้อาจจะสงสัยว่าศัตรูมีคุณด้วยหรือ? มีความดีด้วยหรือ? อุป สรรคมีความดีให้เห็นด้วยหรือ? ขอเฉลยเสียเลยว่ามีแน่ เพราะ อุปสรรคหรือศัตรูนั้นเป็นผู้ฝึกเรา เป็นผู้สร้างสมรรถภาพ เป็นผู้ให้ความสามารถปฏิภาณไหวพริบแก่เรา เรามีความ สุข มีความเฉลียวฉลาด ประกอบกิจที่เป็นคุณประโยชน์ แก่ตนล้วนแต่ได้อาศัยอุปสรรคหรือศัตรู ทดสอบมาแล้วทั้ง นั้น หากผู้ใดไม่มีอุปสรรค ผู้นั้นจะไม่ได้พบความเข้มแข็ง

หรือจะไม่เกิดความสับสนเลย เรื่องมันกว้าง ท่านสาธุชนนี้ขยาย
 เอง ในเรื่องของพระของเจ้า ประวัติต่าง ๆ เราจะมองเห็นชัด
 อย่างพระเวสสันดร อาตมาเองก็ถนัดอยู่เหมือนกันมีตัวสำคัญ
 อยู่ตัวหนึ่ง คือชูชก มหาชาตินี้ใคร ๆ ก็เกลียดชูชก หว่าชูชก
 ไม่ดี อย่างนั้นอย่างนี้ แต่นั่นแหละ ขอให้รู้สึกไว้เถิดว่า ถ้าใน
 มหาชาตินี้ไม่มีชูชกเสียตัวเดียว พระเวสสันดรจะไม่น่านับถือ
 น่านิยมเลย จะเป็นคนสามัญไป เราดูพัฒนาภพชาติตะโพนก็
 เหมือนกัน ถ้ามีเครื่องดนตรีชนิดหวานจ้อยเท่านั้น ฟังไม่ได้
 หรอก ประเดี๋ยวก็เอียน ต้องมีตัวขัดบ้าง มีฉิ่งมีฉาบ มีตะโพน
 มีอะไรคอยขัดทำให้เกิดรสเกิดชาติขึ้น นี่ก็ว่าเพื่อเจือไปหน่อย
 แต่อย่างไรก็ตาม ขอยืนยันว่า คุณประโยชน์ของอุปสรรคนี้มัน
 มีมาก คุณประโยชน์ของศัตรูมีมาก ถ้าหากว่าเรามองเห็นด้วย
 สายตา ด้วยความรู้สึกอย่างนี้ การจะคิดโต้ตอบศัตรูหรืออุป
 สรรคด้วยความรู้สึกเฟื่องร้าย ก็จะไม่มี มีแต่จะน้อมการวระขอบ
 คุณ ที่ให้โอกาสได้ทดสอบตัวเอง

ในตำนานเก่า เล่าถึงเรื่องลิงเลี้ยงลูก เขาบอกว่าลูก
 รักเอาไว้มั่งหลังลูกยังเอาไว้มั่งหน้า ปกติลิงโผเกาะไป
 ตามกิ่งไม้ จะต้องกระแทบกระทั้งหนามที่โน่นที่นี้ไปตามเรื่อง

ที่ลูกตัวที่แม่รักหนักหนา ก็เอาไว้อ้างหลัง เพราะกลัวจะกระ
 ทบกิ่งไม้หรือหนาม สู้เอาเรือนกายกำแพงบ่างอกของตัว
 เอง เป็นเกราะป้องกันลูกตัวที่แสนรักแต่ลูกตัวซึ่งเอาไว้อ้างหน้า
 ช่างมัน จะกระแทกกระแทกอะไรช่างมัน ไม่ค่อยเวทนามันเท่า
 ไรหรอก นี่ความลำเอียงของแม่ลิง แม่คนมีหรือเปล่าก็ไม่รู้
 แม่ลิงเขาว่าเป็นอย่างนี้ แต่ผลสุดท้ายพอสิ้นบุญแม่ลิงเท่านั้น
 เอง ลูกลิงทั้งสองมีอุปนิสัยต่างกันลิบ ลูกแรกกลายเป็นลิงที่อ่อน
 เบี้ย เชื้อ, โง่, ไม่แข็งแรง หากินก็ไม่พอกปากพอท้อง เกิด
 อุปสรรคศัตรูก็ไม่สามารถจะแก้ไขให้พ้นจากอุปสรรคศัตรูได้
 เพราะอะไร เพราะตลอดเวลาแม่เกทำอะไรแทนเสียทั้งนั้น แม่เก
 ป้องกันภัยให้ทุกอย่าง ไม่ให้ลูกมีโอกาใช้มือใช้ตีน ใช้มัน
 สมอบ้าง ก็กลายเป็นลูกง่อยๆ ที่ไม่พิการ เพราะไม่มีโอกาส
 ต่อสู้ ไม่มีโอกาสฝึกฝนเผชิญศัตรูอุปสรรค แต่ลูกที่แม่ซัง เอา
 ไว้อ้างหน้า กลายเป็นลิงที่ฉลาดเหลี่ยมพราวไปหมด อะไรจะ
 มา แก่ได้ทั้งนั้น เพราะอะไรเพราะแม่เกเสือกใส่ไปแนวหน้า
 เกหลบเร็วไม่เร็วหนามมาจนคลองตัวจริงหรือไม่จริง พูดยัง
 กับไปเห็นมาเอง ท่านสาธุชนนี่ดูชีวิตถึงไหนใด คนก็ไม่ผิดกัน
 มันชีวิตเหมือนกัน ฉะนั้นความยากอุปสรรคต่าง ๆ ที่เราเผชิญ

จึงเป็นสิ่งที่สนองสาระสร้างความเข้มแข็งให้ตลอดเวลา หากว่า
นึกได้อย่างนี้ เราจะไม่ลบหลู่สิ่งที่เขามาสร้างความยุ่งยากให้แก่เรา

หรืออย่างตำรวจบางคน อาตมาเคยไปเทศน์อบรมตำ
รวจ ยังบอกอยู่เสมอ ตำรวจคนใดที่ข่มผู้ร้าย นั้นแหละขอ
ให้สำคัญไว้เถิดว่า มีผลเท่ากับตีพ่อตีแม่ตัวเอง จับผู้ร้ายได้
ข่มเอา ๆ แสดงความเนรคุณ เนรคุณต่อหน้าที่ พุทอย่าง
นี้เขาชักหูผึ่ง มันเรื่องอะไรพระจึงไปว่าเนรคุณ เหมือนตีพ่อ-
ตีแม่ ผู้ร้ายนักก็นักปล้นกับพ่อแม่มันต่างกันลิบ ขอให้เด็กดู
ถ้าเขาไม่ร้ายขึ้นมาจะเป็นตำรวจได้อย่างไร แะจะมีโอกาส
ขึ้นชกกับดาวดวงใหม่ได้อย่างไร เท่าที่แกเจริญในอาชีพ
ตำรวจได้ก็เพราะมีผู้ร้ายเป็นเอนาให้ไล่ให้รีด เป็นเวที
ให้ประกอบอาชีพได้ ฉะนั้นควรที่เขาจะนึกอย่างนี้ เขาจะ
ขอบคุณผู้ร้าย เขาจะถนอมผู้ร้าย เขาจะไม่ตบไม่ตี จะทำสัก
แต่ว่าเป็นหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น นี้อย่างนี้ อาตมาเขียนไว้
ในชุดหลวงตาเหมือนกัน เหน็บ ๆ แหม ๆ แต่ก็รับรองว่าไม่
ได้มีเจตนาร้ายต้องการจะปลุกวิญญาณของการเพ่งมองในแง่ที่หา
ติให้พบ แม้กระทั่งในสิ่งโสโครก ในสิ่งที่โสมนี่แหละ

ท่านสาธุชน วันนี้พุทเรื่องมองโลกว่ามาถึงเรื่องความคิดเห็น ที่นี้มาว่าถึงคิดเห็น อาตมาอยากจะให้ได้ประโยชน์จากความคิดของตัวเอง คิดด้วยกิเลสนี้แหละ ยังไม่สิ้นกิเลสหรอก แต่กิเลสของคนมันปรุงได้ มันปรุงให้เป็นคุณก็ได้ บางเรื่องไม่ใช่ว่ากิเลสแล้วก็ชั่วไปเสียหมด เราจะต้องยอมรับในฐานะที่เป็นปถุชนว่ากิเลสนี้เป็นสมุทัยของความบันเทิง ยังมีคนอื่นอีกเยอะ ยังไม่อยากจะหมดกิเลส เห็นว่ากิเลสมันทำให้หมดสนุก ฉะนั้นถ้าหากว่ารู้จักปรุงกิเลสได้แล้ว กิเลสนั้นก็กลายเป็นเหมือนปลาร้าทรงเครื่อง อร่อยแซบอีหลีขึ้นมาเหมือนกัน เรายังไม่พัน, ทำทางจะเป็นอริยะก็ทำทำกันไปอย่างนั้นเอง เอาเข้าจริงก็เปล่าทั้งเพ ทำบุญทำทานที่ใคร่ขอให้ไปถึงพระนิพพาน แต่เอาเข้าจริงก็เปล่า

มีอยู่เรื่องหนึ่ง จะเล่าให้ฟัง.. เรื่องค่านิพพาน มีคนแก่ เป็นผู้หญิงบ้านอยู่ใกล้วัด ได้ฟังพระท่านเทศน์ว่ายอดของความดีอะไรจะมาประเสริฐสูงสุดเท่านิพพานไม่มี เงินฟุ้งได้ก็แค่เตียงโรงพยาบาล ลูกหลานที่รักกันก็จะตามไปส่งอย่างใกล้ชิด แค่มารุ แค่ม้าช้า ไปถึงนั้นแล้วมันหันหลังกลับ มันให้เราไปคนเดียว ฉะนั้นอย่าไปไว้วางใจ สู้บุญไม่ได้ บุญตามส่งเสียเรา

ได้ไกลกว่าลูกหลานเงินทอง ยอดของบุญอะไรจะมาเท่านิพพาน
 ไม่มี แก่ลั่นนิพพาน ไกรนิพพาน เคล้านิพพาน บั๊จะโยโหตุ
 ทุกที หลงนิพพานทำบุญที่ไรนิพพาน จนกระทั่งว่าเย็นๆ จะไป
 กวาดวัดตายหมู่ในวัด ไปช่วยพระสงฆ์ตามกำลัง ของคนแก่ที่
 เรี่ยวแรงน้อย ก็มาบำเพ็ญบารมีไปตามกำลังเวลาจะกลับบ้านก็
 แวะเข้าโบสถ์เสียก่อน โบสถ์ของวัดบ้านนอกแต่ก่อนไม่ต้องปิด
 ไม่ต้องใส่กุญแจเหมือนอย่างสมัยนี้หรอก เปิด 4 ด้านตลอดปี
 ตลอดชาติ ใครจะเข้าจะออกได้ตลอด เพราะขโมยนิยมตัดคอประ
 ยังไม่มี วันหนึ่งแก่ก็ทำอย่างนั้นยายแก่คนนี้จะกลับบ้านก็เข้าไป
 สวดมนต์ พอสวดมนต์แล้วก็อธิษฐานนิพพานบั๊จะโยโหตุ ขอ
 ให้บุญบารมี ที่ดิฉันทำจงเป็นปัจจัยให้ดิฉันไปนิพพานด้วยเถิด
 หลวงพ่อเจ้าชา, อย่างนี้ทุกวันแล้วก็กลับบ้านนอนหลับสบาย มี
 แต่เข้าไปไหว้บูชากันพอนิพพานบั๊จะโยโหตุ ขอให้ดิฉันไป
 นิพพานด้วยเถิด หลวงพ่อเจ้าชา, หลวงพ่อพระประธานเกิด
 พุทได้ขึ้นมา ‘สาธุ! ได้ไปเน่ยายจิ้ง .. วันนี ได้ไปเน่’ ยายสะ
 ตุง รุกข์ชื่อเราด้วยหรือ? มาเรียกยายจิ้ง ‘เตรียมตัวไปเดี๋ยวนี้
 นะยาย?’ ‘ไปได้เน่หรือหลวงพ่อเจ้าชา?’ ‘ไปได้ซี เป็นหลวง
 พ่อซะอย่างไปนิพพานง่ายจะตาย เรื่องกล้วย ๆ ไปนะ เตรียม

ตัวนะ' ยายจึงตัวสั้นพับ ๆ บอกว่า 'ข้าก่อน ๆ หลวงพ่อเจ้าชา
รอให้จิณกลับไปที่ปรึกษาลูกหลานที่บ้านเสียก่อน' ตั้งแต่นั้น
ยายจึงก็เลยไม่ย้อนกลับมาวัด กลายเป็นคนกลัวนิพพานที่สุดใน
โลก นี่นิพพานหลอกตัวเอง การหลอกตัวเองคือการที่มองไม่
เห็นว่านิพพานคืออะไร จะให้ผลอย่างไร พังเขามาสั่งสอนอบ
รมเข้ามา ถือว่าเป็นยอดดี ยึดมั่นพอจะไปเข้าจริง ๆ ก็กลัวจะ
ห่างลูกห่างหลาน

เราพูดกันเรื่องมองโลก ก็เอายายจึงเข้ามาแถมเล็ก
น้อย พอเป็นผงชुरुส ก็ต้องการที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ท่าน
สาธุชนให้รู้จักใช้ประโยชน์ของตะกอน หรือเมื่อรักจะยังสวม
แว่นก็ควรจะต้องเลือกแว่นที่มันให้สีที่สะท้อนความสดชื่นให้ ความ
ดีในโลก แล้วเราจะอยู่ในโลกอย่างได้กำไร ไม่ขาดทุน มัน
อยู่ในวิสัยทำได้ ท่านสาธุชนฝึกไปขั้นนี้ ไม่ต้องถึงกับชุดเกลา
สัญญาติญาณกิเลสตัณหาอะไร เพียงประคองกิเลสตัณหาให้มัน
ไหลไปในร่องรอยที่ถูกต้อง เพราะธรรมะหรือคำสอนของทาง
พุทธศาสนามีอยู่ 2 ระดับ วัฏฏคามินีปฏิบัติ คำสอนสำหรับผู้
ที่ยังรักจะสนุกกับโลกก็ประคองกิเลสตัณหาให้มันเข้ารูปเข้ารอย
ให้มันเป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่เราเรียกกันว่า คลอง

ธรรมให้มันไหลไป อย่าให้ไหลป่าเถื่อนผิดฝั่ง ผิดฝาไปประ
คองไป อีกอย่างหนึ่ง วิวิญญูคามินีปฏิบัติ ขอบปฏิบัติสำหรับผู้ที่
จะหักสังสารจักรหักกองกรรมคือวิญญูสังสาร ระดับนี้เหมาะ
สำหรับคนที่เวียนโลก เวียนชีวิต ไม่สงสัยเหมือนนายฉิ่ง เรา
ถึงขั้นนี้กันหรือยัง ?

การเห็นโลกระดับที่ 3 คือการรู้เห็น การรู้เห็นนี้เป็น
การเห็นตามที่มันเป็นจริง ตามที่โลกและชีวิตมันเป็น ไม่ใช่เข้าไป
ไปเห็นตามที่กิเลสตัณหามันครอบให้เราเห็น คือมันเป็นอย่างไร
ก็เห็นตามที่มันเป็นอยู่ ภาษาพระเรียกว่า 'ยถาภูตังปชานาติ'
เห็นตามที่มันเป็น ไม่ได้เห็นตามที่ฉันต้องการ ตามที่มันเป็น
เป็นอย่างไร ? ตามที่มันเป็นก็หมายถึงว่ามันไม่เที่ยง เป็นทุกข์
เป็นอนัตตา พุทสน์ ๆ อย่างนี้ สำหรับชาววัดก็เข้าใจง่าย คือ
ไม่อยู่กับร่องกับรอย มันไม่เที่ยง มันไม่อยู่นิ่ง ทุกสิ่งทุกอย่าง
มันไหลเลื่อนไป มันสุดแต่เหตุ สุดแต่ปัจจัย มันไม่เป็นไปตาม
ความต้องการของเรา

มนุษย์เราเป็นสัตว์ขันธ์ ๖ ๖๕ : ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕
ไปกำหนดว่าอายันนั้นจะต้องเป็นของฉัน นี่เป็นของฉัน
สมบัติของข้า โดยสิ่งที่ถูกตัดถูกอ้าง มันไม่รั้งไม่ช่วยเลย

เราเพื่อไปอย่างเดียว เมื่อสิ่งนั้นมันมันเป็นไป เราต้อง
 นักร้องให้พราแต่ว่า ไม่น่าเลย นั่นแสดงว่ามันไม่รับรู้ ไม่
 รักรู้ไม่กับความรู้สึกของคน นั่นความทุกข์ของเรา ยิ่งตึงยิ่ง
 ยิ่งตึงมากกลายเป็นมี โอกาสที่จะกระทบกระเทือนมาก การ
 ทรูเห็นตามความจริงว่ามันไม่เที่ยงก็จะได้ประคองชีวิตประ
 คองจิตใจให้ถูก ให้มันเหมาะแก่จังหวะการเปลี่ยนแปลง
 พอถึงวาระเปลี่ยนแปลงก็ให้มันเปลี่ยนไป คอยรับรู้มันเท่า
 นั้น จะได้ปรับตัวปรับใจให้เหมาะกับสภาพ อย่างนั้นจะไม่
 ขัดไม่ฝืน ไม่เป็นทุกข์ นี่ประโยชน์ของการเห็นความเป็นจริง

อีกอย่างหนึ่งเป็นทุกข์ ต้องอยู่กับการต้องทน ในที่
 สุดท้ายทนไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นทุกข์ ต้องอยู่กับการต้องทน
 จำทน ฝืนทน ในที่สุดท้ายทนไม่ได้ อย่างที่เรามาพูดสัปดาห์นี้
 ทนทั้งนั้น ทนฟัง ทนพูด ทนนั่ง ทนยืนประเดี๋ยวก็ทนไม่
 ได้ต่างคนต่างไป นี่ที่สุดของการทนอีกอย่างหนึ่ง เป็นอนัตตา
 ไม่อยู่ในอำนาจในบังคับใคร

ทั้ง 3 อย่างนี้เป็นสามัญลักษณ์ะ มันประกาศตัวอยู่
 ตลอดเวลา แต่เรามองไม่เห็น เรามันเจ้ากัเจ้าการ ความต้อง
 การของเราไปฝืนความเป็นจริง, ทำให้เราเป็นคนตามัวพราไป
 เลยไม่ได้รับประโยชน์จากความเป็นจริง

ฉะนั้นการที่จะได้ประโยชน์จากความจริง ก็ต้องเห็น
 ด้วยความรู้ รู้ก็คือญาณ เกิดญาณหัตสนะ รู้เห็นตามความเป็น
 จริง แต่เรื่อง^๕นี้เห็นจะละเอียดเกินสติปัญญาอาตมาที่จะบรรยาย
 ให้เข้าใจได้ จึงเพียงแต่ขอยืนยันว่าพอเรามีญาณรู้จนกระทั่ง
 ยอมรับแน่ชัด จนกระทั่งสมัครที่จะอยู่กับความเปลี่ยนแปลง
 ความเป็นไปของโลกนั้น ได้โดยไม่ฝืน มันจะดับก็ดับไป
 จะอยู่ก็อยู่ไป จะเป็นอย่างไร ตามรู้มันหมดทั้งนั้น ญาณ
 มันรู้ตลอดเวลาและความรู้มันจะรักษาตัวมันเอง จะปรับตัว
 ได้ขนาดไหน

โลกที่เราสัมผัสที่เราอยู่^๕มันมีลักษณะ อนิจจังทุกขัง
 อนัตตา รวมแล้วเป็นทุกข์ เหตุนี้แหละ ทางพระพุทธศาสนา
 โดยเฉพาะพระพุทธเจ้าของเราหากตรัสถึงโลก กล่าวด้วยญาณ
 หัตสนะก็ว่าโลกนี้เป็นทุกข์ โดยไม่ยอมรับสมมุติบัญญัติของชาว
 โลก พระพุทธองค์ ตรัสว่าโลกเป็นทุกข์ มีภาชิตอยู่หลาย
 แห่ง เช่นกล่าวว่า ทุกขะเมวะหิสมโภจิติทุกขัง ติฏฐะติ เวติ จะ
 นาณญัตระ ทุกขาสัมโภจิติ นาณญัตระ ทุกขานิ รุขณะติ=ทุกข์
 เท่านั้นที่เกิด ทุกข์เท่านั้นที่ตั้งอยู่ ทุกข์เท่านั้นที่ดับไป
 นอกจากทุกข์หาอะไรเกิดหาอะไรตั้งอยู่หาอะไรดับไปไม่ ^๕

ชัดเลย นี่เป็นผลของญาณทัศนะแล้วยังมีสำนวนโวหารพุทธ
 ภาษิตอีกหลายแห่งที่กล่าวถึงเรื่องนี้เช่นว่าร่างกาย 'ยาววา หนา
 คืบ กว้างกำมามีสัญญาและใจ พร้อมนี้' ตลาคัดได้
 บัญญัติทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และข้อปฏิบัติให้
 ถึงความดับทุกข์เข้าไว้' อะไร ๆ มันก็อยู่ในนี้ นี่เป็นทั้ง
 ปัญหาเป็นทั้งตำรา เป็นทั้งคัมภีร์ มันอยู่ในนี้เสร็จ ฉะนั้นจึง
 เป็นการแก้คำกล่าวของคนพวกหนึ่งที่กล่าวโจมตีพระพุทธเจ้าว่า
 พระพุทธเจ้าสอนให้มองโลกในแง่ร้าย อะไรก็ทุกข์คำหนึ่งก็
 ทุกข์สองคำก็ทุกข์ ทำให้แห้งแล้งห่อเหี่ยว พวกเราศึกษาดูก็ออก
 จะเคลม ๆ เห็นจริงด้วย เพราะมีอยู่มากเหลือเกินในคำสอน
 ของศาสนา แต่ว่าอย่าลืมนะ ถ้าพระพุทธเจ้าสอนว่าโลกนี้เป็น
 ทุกข์ โดยไม่ชี้ทางออกจากทุกข์ไว้ให้ด้วย เป็นการเพ่งแง่ร้าย
 อย่างแน่นอน แต่นี่พระองค์ไม่ได้สอนเพียงแต่ทำให้เห็นทุกข์
 ยังสอนวิธีออกจากทุกข์ให้ด้วย เป็นการหักล้างข้อกล่าวหาที่ว่า
 มองโลกในแง่ร้ายได้ เราจะเห็นได้ว่าลักษณะโลกที่พระพุทธ
 องค์ได้รู้แจ้งหรือลักษณะของโลกวิทูรย์แจ้งโลก ได้แสดงไว้ถึง
 ลักษณะ 3 อย่าง คือ 1. อัสนาทะ โลกนี้มีความเวิ้งว้าง
 มีความเปลือกละเอียด มีเครื่องฉาบติด อันได้แก่กามคุณ ทำให้ไม่

คิดที่จะเงยหน้าออกจากโลก เพลิดเพลินมัวเมาอยู่ตลอดเวลา
 นีรสของโลก อำนาจของโลก ข้อที่ 2 อาทีนวะในความเพลิดเพลิน
 เพลิดเพลินร่ำรวยนั้น มีพิษมีโทษที่จะทำลายผู้หลงอยู่ตลอดเวลา
 ได้แก่ความไม่เที่ยง ความเปลี่ยนแปลง ความเป็นทุกข์ ความ
 พินาศ ข้อที่ 3 นิสสรณะ ทางออกจากโลกก็ได้แก่มรรค 8
 สัมมาทิฐิ สัมมาสมาธิ ที่ท่านทั้งหลายคุ้น ๆ อยู่ ศีล สมาธิ
 ปัญญา หรือทานศีล ภาวนา อะไรก็ตามที่ท่านคุ้นอยู่นี้ ล้วนแต่
 เป็นมรรควิธีที่จะออกจากทุกข์ทั้งนั้น

ท่านสาธุชน ทั้ง 3 ระดับ 3 ขั้นตอนนี้ อาตมานำมา
 บรรยายก็ตามสติปัญญา เราจะได้รับผลจากการเห็นโลกระดับ
 ไหนก็สุดแต่เราจะไปเห็นมันด้วยอาการอย่างไร หากเราเห็น
 ด้วยการพบ นั่นก็หมายความว่าเราได้ผลของการมองอยู่กับตา
 เนื้อ ถือตาเนื้อเป็นสรณะ คือบูชาวัตถุหนักไปในวัตถุขั้นที่ 2
 คิดเห็น นี่มันก็เป็นการโยกโคลงสองฝักสองฝ่าย ไม่แน่นอน
 เป็นตาบสองคม เป็นจิตนิยมเกินไป แต่ว่าสำหรับผู้ฉลาดแล้ว
 ประคองจิตไว้ในฐานะที่เป็นสัมมาทิฐิอ่อน ๆ สัมมาทิฐิตาม
 โลภียก็ได้ เกิดความฉลาด หาแง่ที่เป็นคุณ ให้มันสะท้อนย้อน
 กลับมา นี่เป็นเรื่องของการคิดเห็น ส่วนการรู้เห็นนั้น พระ

พุทธองค์ประสงค์ที่จะให้เวไนยสัตว์ หรือพุทธบริษัททั้ง
 ๔๕ ถิ่นพระองค์คือความเห็นด้วยญาณอนัน ด้วยความรู้เห็นอย่าง
 ชัดแจ้ง ได้แก่การมองโลกตามที่มันเป็น และผลก็จะเกิดการ
 ยอมรับในสิ่งที่เรารู้ชัดถนัดแนโดยหมดความสงสัย เราจะ
 ได้สร้างพื้นฐานทางอุปนิสัยทางทฤษฎี ทางศรัทธาใหม่อีก
 ๕๖ หนึ่งที่สามารถจะทำให้เราอยู่กับโลกกับชีวิตได้อย่างไม่
 หวั่นไหว ไม่ว่าโลกและชีวิตมันจะเป็นอย่างไร ก็สักแต่ว่า
 เมื่อถึงคราวเป็นมันก็ต้องเป็นไปตามกาล โดยความเป็นไปทุก
 อย่างทุกเรื่องไม่อาจก่อให้เกิดความกระเทือน สร้างทุกข์สร้าง
 โทษให้ได้เพราะญาณมันรู้ มันปรับตัวมันเองว่าจะสมควรเข้า
 ไปยึดถือได้ขนาดไหน ถ้ายึดถือไม่ได้ก็รู้จักปล่อย รู้จักวาง ขอ
 พุทธตรงนั้นทั้งทำอีกนิด มันมีธรรมอยู่ เราได้ยืนกันในระดับ
 ๕๗ ธรรมชั้นสูง มักจะสร้างความเข้าใจผิดให้เกิดขึ้นบ่อย ๆ “สัพ
 เพ็ธมา นาลงฺกนิเวสาเย” ธรรมทั้งปวง ไม่ควรเข้าไป
 ยึดมั่นถือมั่น, สำหรับผู้ศึกษาใหม่ ๆ บางท่านที่มกสิ้นแล้ว
 ปล่อยวางหมด ว่างั้น ไม่มั่น ไม่ถือทั้งนั้น ลูกเจ็บ เมียตายฉันก็
 ไม่ถือ เพราะมันเป็นเอง ก็หายเอง หรือตายเอง ฉันไม่ยึดมั่น
 ๕๘ ถือมั่น อย่างนั้นมันเกินไป คือว่าเป็นนักธรรมะที่ไม่รับผิดชอบไม่

รับผิดชอบแล้วเป็นคนที่ไม่ได้ จะต้องตีความว่าสิ่งใดก็ตาม ที่อยู่
ในวิสัยที่ยังยึดติดถือได้ ก็ไม่ควรจะปล่อยจะวาง เมื่อถึงคราวต้อง
ปล่อยต้องวาง ก็ไม่ควรเข้าไปยึดไปถือ มันควรจะเป็นอย่างนี้
สิ่งใดก็ตาม เมื่อมันเกิดปัญหาขึ้น เราแก้จนสุดความสามารถ
แล้วมันก็ยังแก้ไม่ตก เราก็ต้องปล่อยต้องวาง ยอมรับว่าต้องเป็น
ไปถึงคราวแล้ว การยอมรับอย่างนี้ทำให้เราเบาสบาย และพ้น
จากการกล่าวหา ไม่ใช่พอเกิดเหตุปุบ เอาธรรมะขึ้นอ้าง ฉัน
ปล่อยวางเลย อย่างนั้นไม่ไหวเรียกว่ามาปล่อยในคราวที่ควรยึด
ควรถือ คราวที่ควรปล่อยก็ดันไปยึดไปถือ อาตมาขอภยที่ใช้
คำว่า “ตัน” เพราะคำนี้มันเหมาะ แก่ไขจนสุดฝีมือฝีมือแล้ว
มันยังแก้ไม่ตกก็มานั่งร้องไห้รำไรว่า ไม่น่าเลย นี่แสดงว่าถึง
คราวปล่อยแล้วก็ไม่ปล่อย ยังไปยึดไปถือ ฉะนั้นญาณตัวนี้
การเข้าไปรู้ไปเห็นความเป็นจริง สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับ
ความเหมาะสมของมันได้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสรุปแล้วการรู้
เห็นนี้จะทำให้คนเราหมดปัญหา พ้นจากสภาพความทุกข์ได้

อาตมาได้บอกแต่ต้นแล้วว่าวันนี้เอามะพร้าวห้าวมาขาย
สวน แล้วก็ได้สรุปไว้แล้วว่า ชันชื่อว่ามะพร้าวแล้วจากสวนไหน
ก็ตาม รสของมันก็คือ มัน เหมือนกัน ช่อนก็เหมือนกับธรรมชาติ

คำสอนทางพระศาสนา จะกล่าวโดยใครก็ตาม รูปหล่อหรือไม่
หล่อก็ตาม เมื่อฟังถึงเหตุถึงผลแล้ว รสของมันเป็นรสเดียวคือ
ความพ้นทุกข์ เบาสบาย

ที่พึ่งอาตมานี้เป็นพระอรหันต์กันบ้างหรือยัง? หรือเป็น
ไปก็ร้ายแล้ว ไม่ต้องเป็นหรือก เห็นหน้ากันอย่างไรดีแล้ว เข้า
ใจว่าเท่าที่แสดงมานี้คงจะให้ประเด็นความแก่ท่านสาธุชนได้แจ่ม
ใสพอสมควร อาตมาก็รู้สึกว่าจะใช้เวลาพูดเรื่องมองโลกนี้ชั่ว
โมงหนึ่ง เกินหรือขาดไม่รู้ ไม่มีนาฬิกาดู เก่งเอาว่าคงจะได้
ชั่วโมงแล้ว คิดว่าชั่วโมงที่ได้แสดงมานี้ก็คงจะไม่เป็นการทำ
ลายเวลาให้เหลวไหลไร้สาระ คงจะให้คติข้อคิดแก่ท่านบ้างพอ
สมควร

อาตมาก็ขอจบธรรมกถาเรื่องมองโลกเพียงเท่านี้ขอ
ความสุขสวัสดิ์จงมีแก่ทุกท่าน

คุยกับหลวงตา

วิทยานเกราะ 790

เรื่อง

นักจัดสรร

เจริญสุข ท่านสาธุชน ผู้รับฟัง

7 วันพบกันครั้ง พบกันด้วยเสียง ณ สถานีวิทยุแห่งนี้ เราน่าจะได้ร่วมกันอธิษฐานจิต ให้วิทยานเกราะ 790 นี้ อยู่ไปนานเท่านั้น, เพื่อเราจะได้อาศัยเป็นสื่อสัญญาณพบปะวิสาสะกันได้เรื่อยไป, แต่ว่าไปแล้ว สารอันมีอำนาจ ที่ทำให้รายการคุยกับหลวงตาอยู่ได้ คือประโยชน์ต่างหาก เพราะผู้ได้รับประโยชน์นี้แหละ จะทำหน้าที่ปกป้องรักษาผู้ให้ประโยชน์ เหมือนบ้านเรือนที่เราอยู่อาศัยได้สุข ได้รับความร่มเย็นตลอดมา ทำให้เราชวนขวยผดุงรักษากัน บ้านเรือน คอยดูแลยามผู้พังกะไรก็ตาม ก็สวดส้องเปลี่ยนแปลง ให้กลับสู่สภาพดี หมายถึงถึงอำนวยการแก่ผู้อยู่อาศัยได้..จึงว่า ประโยชน์ย่อมรักษาตัวมันเองได้ ดังนี้

ท่านผู้ฟังได้รับประโยชน์มากมายเพียงใด หากถามไป ก็คงไม่ได้คำตอบ แต่เราก็มีวิธี หรือหนทางที่จะรู้ ก็ไม่ใช่ อื่นหรือก ที่ง่ายที่สุดก็คือ อายุของรายการนี้ และสมาชิกผู้ฟัง ได้ส่งปัญหาบ้าง ความคิดเห็นบ้าง มาสู่หลวงตาเสมอ ๆ นี่ก็เป็นสิ่งที่ทำให้อุ่นใจว่า รายการนี้ไม่สูญเปล่าไม่เป็นตังนกที่โฉบบินไปในอากาศ ไม่เหลือร่องรอยได้พิสูจน์สาระ แต่รายการนี้ แม้จะออกอากาศ เหมือนนกบินไปทั่วสารทิศ แต่ก็ทิ้งร่องรอยอันเป็นสาระไว้ในความสำนึก ความทรงจำ ของผู้รับฟัง **ความสำนึก ได้สติ** จากเรื่องที่น่าปรารถนาพุดคุณนี่แหละคือสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดมี เพราะความสำนึก การได้สติ เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงจิตใจ อารมณ์นิสัย หรือกลับเนื้อกลับตัว ดำเนินตนไปในแนวทางที่ตรงทาง ห่างทุกข์ ประสบความสุข

ฉะนั้น ทุกคราวที่ได้รับคำตอบ คำวิจารณ์ ตลอดจนคำทักท้วง จึงเป็นเสมือนได้มีโอกาสส่องกระจก เห็นโฉมหน้าที่แท้ ว่าควรจะแก้ไขแต่งเติมอะไรบ้าง จึงต้องขอขอบคุณอนุโมทนาต่อท่านที่แสดงความคิดเห็นมา จงเข้าใจเถิดว่า ความคิดเห็นของผู้ฟังที่เขียนจดหมายส่งไปเป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือ

สำคัญที่หลวงตาต้องการ เพื่อจะได้ถือเป็นคู่มือปรับปรุงรายการให้เหลวไหลน้อยลงมีสาระมากขึ้น ผิดพลาดน้อยลง ถูกต้องมากขึ้น

เสาร์^{นี้} จะขอยุกับสมาชิก ผู้รับฟัง ซึ่งใช้นามว่า “นักศึกษาบุญญาอ่อน...” ท่านผู้^{นี้} ส่งจดหมายมาตั้งแต่เดือนมีนาคม เพิ่งจะนำออกคุยวันนี้ แต่ก็ได้ตอบเป็นส่วนตัวไปแล้วทางจดหมาย สำหรับผู้ถามเองท่านก็ได้ประโยชน์เฉพาะตัวไปแล้ว วันนี้ ก็เห็นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังรายการทั่ว ๆ ไป

ปัญหามีอยู่หลายข้อ เลือกมาคุย เฉพาะ 2 ข้อ นอก^{นั้น} เป็นเรื่องที่ไม่กล้านำมาคุยออกอากาศ ไม่ใช่เพราะเป็นข้อความหรือปัญหาที่เลวร้ายอะไร ตรงกันข้าม มันดีเกินไป คือเป็นคำสรรเสริญเยินยอ จนออกจะเอียน และเงินที่จะให้คนอื่นร่วมฟังด้วย ปัญหาที่เลือกไว้มีดังนี้

ข้อหนึ่งว่า “ผมได้ฟังคำพูดของอาจารย์ ที่ชอบพูดติดปากอยู่คำหนึ่ง เป็นคำพูดเชิงเปรียบเทียบ ให้สติคนที่เอาแต่ใจตัวเองว่า เหมือนเปรตจัดหัวจัดตีน^{นั้น} ผมอยากฟังต้นเรื่องแท้ ๆ เรื่องมันมีอย่างไรครับ ? อาจารย์กรุณาช่วยเล่าให้ผมหายโง่หน่อย...”

ตอบไปตามลำดับข้อเลยนะ ข้อสองเอาไว้ก่อน

เรื่องนี้ เป็นนิยายคติเตือนใจ ในทางที่จะช่วยให้คน
มีนิสัยเสียก็เจ้าการ เจ้าเรื่องเจ้าราวกลับใจได้สติ ตั้งผู้ถามว่า
มานั้น เรื่องเขามีว่า

คนเดินทางคณะหนึ่ง เดินทางมาจากถิ่นไกล ครั้น
มาถึงกลางย่านห่างบ้าน ห่างตำบล หมายถึงกลางเปลี่ยวไม่มี
บ้านคน มีแต่ศาลาอยู่หลังหนึ่ง ก็พากันเข้าพักอาศัยเอนกาย
พักผ่อน อำนาจที่เดินทางเหนื่อยอ่อนกันมา ไม่ช้าก็พากันหลับ
ไหล พอตกยามตึกสงัด เปเรตตนหนึ่ง มันออกจากที่เรือน มา
สู่ศาลา ได้พบภาพการนอนหลับของคนคณะนี้เข้า เพ่งพินิจพิศ-
ศุไป เห็นหมู่มนุษย์ผู้หลับไหลไร้สติ นอนกันด้วยท่าทางอาการ
ที่ไม่น่าดู มีสภาพเหมือนไม้ขีดกล่องแตก ท่านผู้ฟัง ลองเอา
กล่องไม้ขีด^๕ ให้กล่องมันแตกแล้วก็โยนลงไปบนพื้นกระดานดู
ซี จะเห็นว่าก้านไม้ขีดแต่ละก้านจะกระจัดกระจาย เกะกะ ก้าว
ก่าย บ้ายทับกัน คุณำร่ากาญพิลิกละ ภาพคนเดินทางที่นอน
ร่วมศาลากันอยู่ขณะนั้น มันก็เข้าลักษณะเกะกะ เปะปะ สับ-
สน ไม่น่าดู เปเรตตน^๕ ออกจะแคะเบียบ เกร่งครัด
วัฒนธรรมชักน้อย จึงรู้สึกทุเรศต่อภาพการนอนของมนุษย์

ชุกชุมมาก มันนึกตำหนิเอาอย่างหมดความเกรงใจไม่วัศกัศ์ศรี
 เอาทีเดียว 'โธมนุษย์เอ๋ย.มนุษย์! นี่มันเป็นมนุษย์มานานยัง
 ไง? ทำอะไรไม่เห็นจะมีระเบียบแบบแผน แต่ชั้นจะนอน ก็
 ปล่อยตัวให้วิกลจริต งามวัฒนธรรมแม้สักกะนิดไม่..นี่แหละ
 นำ เกิดมาเสียชาติ เสียคิว มาชิงตัดหน้าผู้ที่เขามีวัฒนธรรม
 ให้หมดโอกาสเกิด..' เจ้าเปรตนี่กัปนี้ เทศนาภทศ
 มนุษย์ชุกชุมเป็นการใหญ่ ในที่สุดก็ไม่อาจจะทนดูความไร้ระ
 เบียบของหมู่มนุษย์ชุกชุมได้ จึงจัดแจงจัดทำนอนของมนุษย์ให้
 อยู่ในระเบียบตามความคิดของมัน คือมันจับลากมานอนเรียง
 กันทีละคน ๆ พอเอามาเรียงกันหมดแล้ว ก็ดูหายทุเรศลงหน่อย
 แต่ก็ยังมองขัดลูกนัยน์ตาอยู่อีก เพราะหัว-ตีน ยังล้ากันอยู่
 เจ้าเปรตจึงจัดตั้งทางหัว จนหัวมนุษย์แต่ละคนเรียงได้ระดับ
 เป็นแนวเดียว แล้วก็ถอยหลังไปยืนหลัวเล้งดู เห็นหัวมนุษย์
 อยู่ในระเบียบสม่ำเสมอ มันก็ค่อยแจ่มใสชุ่มชื่นขึ้นบ้าง แล้ว
 ก็หันไปหลัวมองด้านปลายตีน แต่แล้วก็พบภาพที่ทำให้มันหงุด
 หงิดอีก คือทางด้านเท้าเกิดเหลื่อมล้ำกันอีกแล้ว มันจึงจัดตั้ง
 เท้าตั้งตีนมนุษย์ต่อไป เสร็จแล้วก็สบายใจ หันไปพินิจจ้าน
 ศีรษะ เอ้า! ทางด้านศีรษะเกิดเสียระเบียบ เหลื่อมล้ำกันเสีย

อีกแล้ว ก็ต้องดึงทางหัวอีก กลับมาตุปลายตีน เอ้า! ไม่เสมอ
กันอีกแล้ว ก็ต้องกลับมาดึงเท้า เฝ้าแต่ดึงหัวดึงเท้า จัดหัวจัด
ตีนของมนุษย์ชุดนี้^๕อยู่อย่างนี้ พอหัวตี ตีนเสีย พอตีนตี หัวเสีย
ตกลงคืนนั้นทั้งคืน เจ้าเปรตเจ้าระเบียบ แก้วฉนวนธรรมตนนี้^๕
ก็ต้องเหน็ดเหนื่อย อดตาหลับขับตานอน จนสว่างทำงานแทบ
ตาย แต่ประโยชน์ไม่เกิดแม้สักกะนิด

เรื่องมันก็มีอยู่เท่านั้นแล....

การที่เปรตมันต้องลงทุนแบบสูญเปล่าไปดังนี้ จะโทษ
ใครไม่ได้ ต้องโทษเจ้าเปรตเอง คือโทษว่ามันโง่ และมันก็โง่
จริง ๆ คือคิดจะทำในสิ่งที่เป็นไปได้ จะตกแต่งตัดแปลง
สิ่งที่แก้ไขไม่ได้ อย่างที่มันทำอยู่ จะให้คนนอนมีระเบียบ
หัว – ตีนเสมอกัน มันจะเป็นไปได้อย่างไร ในเมื่อคนแต่ละ
คนนั้น ตัวมันยาวสั้น สูงต่ำไม่เท่ากัน ไปจัดให้มันเสมอกัน
ด้านหนึ่ง มันก็ไปเหลื่อมล้ำกันอีกด้านหนึ่ง ถ้าเจ้าเปรตมัน
มีความคิดสักหน่อย ยอมรับรู้ว่า คนแต่ละคน ตัวไม่เท่ากัน
เสียเท่านั้น การมานะดึงดัน กะเกณฑ์ให้คนนอนหัวตีนเท่า
กัน ก็จะไม่เกิดขึ้น จะไม่พยายามทำในสิ่งที่เป็นไปได้ ตกลง
ความผิด ก็อยู่ที่เจ้าเปรตนั่นเอง หาใช่มนุษย์ชุดนี้ไม่....

คติจากเรื่องนี้อยู่ที่ว่า ให้คนยอมรับความเป็นจริงในสังคม โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่ปรับปรุงสังคม หรืออย่างน้อยก็ผู้หวังดีต่อสังคมไทย ซึ่งอยากจะเห็นสังคมอยู่ในสภาพที่ดี เช่น บรรารณาที่จะเห็นประชาชนในชาติ ดำเนินชีวิตตั้งตนอยู่ในวัฒนธรรม ประพฤติตนวางตัวตามแบบแผนดำรงจิตคติอะไร ๆ ก็มุ่งให้มีระเบียบในหมู่ชน หากได้พบเห็นสิ่งที่มีสภาพตรงกันข้ามแล้ว ก็เกิดความผิดหวัง สะเทือนใจ เป็นทุกข์..อย่างสภาพสังคมของคนเรา..ปัจจุบันนี้จะเป็นทางให้เกิดหงุดหงิดผิดหวังง่ายที่สุด อย่างนักเรียนนักศึกษา ไม่อยู่ในระเบียบ ไม่เคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ครูบาอาจารย์ มีหน้าซ้ำยังแสดงอาการลบหลู่ดูหมิ่นเสียอีก หรือบุคคลผู้อยู่ในเครื่องแบบ มีหน้าที่บริการประชาชน ให้ความคุ้มครองปวงชน แต่กลับมามีตัวเป็นอันตรายต่อประชาชน จนถูกเรียกว่า **โจรในเครื่องแบบ** อย่างนี้เป็นต้น ถ้าไม่มีใจกว้างจนยอมรับความจริงเป็นทุนอยู่แล้ว สภาพการณ์เหล่านี้ จะกลายเป็นสิ่งรบกวนอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ก็เพราะไม่ได้เห็นสิ่งที่ควรจะเป็น หรือน่าจะเป็นนั่นเอง

มันมีความจริงอยู่อย่างหนึ่ง ว่าความทุกข์ของคนส่วนหนึ่งมักจะมาจาก ต้องการให้ทุกสิ่งมันเป็นอย่างที่มีมันควรจะเป็น

เช่นเด็กเคารพผู้ใหญ่ คนอยู่ในรูปแบบมีความสุขจิต ชื่อตรง
มันคงต่อหน้าที้อย่างนี้เป็นต้นเมื่อมันไม่เป็นอย่างที่น้ำจะเป็น
หรือควรจะเป็น ก็ถึงกับทนดูทนเห็นสภาพที่ผิดไปจากฐานที่
ควรไม่ไหว จึงระเบิดการประนาม สบประมาทออกมา อย่างนี้ก็
เข้าตำราเปรตจัดหัวจัดตีน เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์

ทางที่ติ ต้องยอมรับว่า คนทุกคน มีอะไรไม่เท่ากัน
โดยเฉพาะสภาพจิตใจ ฉะนั้น เขาจึงทำตัวตามที่ควรไม่ได้เท่า
กันไปทุกคน นี่แหละสังคมของคนที่มีอะไรในชีวิตไม่เท่ากัน
มันต้องเป็นอย่างนี้ การนึกได้อย่างนี้ ทำอารมณ์วางจิตใจได้
ดังนี้ ก็จะช่วยให้พ้นจากการกระเทือนประสาธ และสามารถ
จะอยู่กับความไม่เรียบร้อยของสังคมได้อย่างปกติ หรือทนได้
ไม่ต้องอยู่อย่างอยากจะหนีโลกหรือรังเกียจโลก ซึ่งมันไม่มีผล
ดีแก่ตัวเองเลย โลก หรือสังคมที่เราเข้าไปรู้สึกชิงชัง ก็คงไม่
มีอะไรเปลี่ยนแปลงขึ้นมา ส่วนจิตใจที่รู้สึกไม่ดีนั้นสิ กลับ
ถูกเผด็จเผ่าเร่ร่อนเพราะความไม่รู้จักยอมรับของตน.... เหมือน
ก่อไฟเผาตัวเองไม่มีผิด

เขาจึงว่า ความหวังดีต่อโลกนั้นดีแน่ แต่อย่าให้เกินไป
จนถึงขนาดยึดมันถือนั่น เพราะจะกลายเป็นความเดือดร้อน...

แต่บางที ความเดือดร้อนที่เราได้รับจากความเข้าใจผิด หรือเจ้า^๕ เจ้าการ มันก็เกิดผลดี ที่ทำให้คนผู้หนึ่งรู้สึก และกลับความคิดได้..อย่างมีเรื่องเล่าว่า

ชายคนหนึ่ง เจ้าคิด เจ้าอ่านเหลือเกิน, ในสมองเต็มไปด้วยแผนการ การดำริแต่ละเรื่อง แต่ละกรณี ก็ล้วนแต่เป็นเรื่องของนักปฏิรูป ปฏิวัติทั้งนั้น เพราะเขาจับความไม่สมบูรณ์ ไม่สมประกอบของโลกได้มากมาย มองเห็นแต่เรื่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขทั้งนั้น เห็นอะไรไม่ดีไม่ควร ก็มักคิดตั้งคำถามว่า ใครหนอเป็นคนสร้าง ? ใครหนอเป็นคนทำ ? ก็ได้คำตอบว่า **พระเจ้า** ทุกเรื่องทุกครั้ง เพราะเขาอยู่ในสังคมของพวกเทวนิยม เชื่อว่าทุกอย่าง พระเจ้าสร้างทั้งสิ้น วันหนึ่งเขาไปนอนเล่นอยู่ใต้ร่มมะม่วง นอนหงายมองขึ้นไปเบื้องบน เห็นผลมะม่วงโยนไปโยนมาตามแรงลม เขาก็ตั้งคำถามทันที พระเจ้าทำไมสร้างมะม่วงไม่สมกันเลยหนอ ? ดูซิ มะม่วงต้นเบ้อเรอเบ้อระ แต่สร้างผลเล็กนิดเดียว ที่พักทองต้นเท่านี้วก้อยเท่านี้ แต่ต้นไปสร้างผลเสียใหญ่โตเท่ากระจาด ดูมันไม่เหมาะสมกันเลย เป็นพระเจ้ายิ่งทำอะไรไม่เห็นจะเข้าท่า ถ้าเป็นเราละก้อ จะสร้างให้ดูเหมาะสม หน้าที่มิได้เสียทีเดียว ไร่ที่ต้นเล็ก เราก็ก

จะสร้างลูกให้เล็ก ต้นใหญ่ก็จะสร้างลูกสร้างผลให้ใหญ่.....คิด
ไปคิดมากก็อยากจะเป็นพระเจ้าเสียเอง จนกระทั่งเพลอมื่อยหลับ
ไป....

เขาหลับไปชั่วคราว แล้วก็ต้องสะดุ้งสุดตัว ตื่นขึ้นมา
ด้วยความรู้สึกเหมือนถูกฟ้าผ่าเปรี้ยงลงมาตรงหน้าผากพอดี
ลุกขึ้นมาองไปรอบ ๆ ตัว แล้วแหงนไปเบิ่งบนหลังยวกลับมา
ที่พื้นดินอีกที ก็พบผลมะม่วงกลิ้งอยู่ข้าง ๆ ตั้งสติได้ ก็รวบรวม
ข้อมูลทั้งหมด อย่างปัจจุบันทันด่วนรู้ว่าเจ้าสิ่งที่กระแทกลง
บนหน้าผาก ขนาดทำให้เขานึกว่าถูกฟ้าผ่านั่น ก็คือผลมะม่วง
ที่เขาอนมอมงมั้นโยนไปโยนมา ก่อนจะหลับไปนั่นเอง..

พอรู้ชัดถนัดแน่ดังนั้น เขาก็ทรุดวางลงคุกเข่า ประนม
มือเหนืออก แหงหน้าขึ้นสู่สวรรค์ อุทานสารภาพความโง่
ออกมาว่า

“โอ้..พระเจ้า! พระองค์สร้างทุกสิ่งเหมาะสม ถูกต้อง
แล้ว นี่ถ้าหากพระองค์สร้างทุกสิ่งเหมือนข้าพระองค์คิด คือ
ฟักทอง มีผลเท่าลูกมะม่วง ส่วนมะม่วงมีลูกโตเท่าผลฟักทอง
แล้วไซ้ร้ วันนี้ข้าพระองค์เห็นจะหัวเหลวแน่ๆ...”

ตั้งแต่นั้นมา ชายผู้นี้ ก็ไม่คิดที่จะดัดแปลงปรับปรุง
ปฏิรูปปฏิวัติโลกธาตุอีกเลย

ทุกอย่างที่มันเป็นอย่างนั้น ก็เพราะมันมีเหตุมีปัจจัย
ให้ต้องเป็นอย่างนั้น การยอมรับอำนาจ เหตุอำนาจปัจจัยเสียได้
ก็จะเห็นทุกสิ่งเป็นธรรมดา ผู้เข้าถึงธรรมตาเป็นผู้ไม่เตือนร้อน
ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น...

คุณ... ผู้ใช้นามว่า นักศึกษาปัญญาอ่อน..ก็ได้ฟังคำ
ตอบอย่างนี้เป็นส่วนตัวไปแล้ว วันนี้นำมาออกรายการวิทยุ ก็
เพื่อสาธารณะชน จะได้รับคติจากเรื่อง และน้อมเข้าไปปรับ
กับชีวิต ความรู้สึกนึกคิดของตนๆ และจะได้ไม่ทำตนเป็นคน
เจ้าก้เจ้าการ อาสาที่จะปรับปรุงโลกให้เป็นไปตามอุดมการอะ
ไรของตัว ด้วยอาการตันทุรังจนเกินไปจนเข้าข่าย เปเรตจัดหัว
จัดตีน

ทุกวันนี้ มีปัญญาชนผู้เมาสมองอยู่กลุ่มหนึ่ง ต้องการ
จะทำสังคมให้สม่ำเสมอ ไม่มีชนชั้น ทุกคนเสมอกันด้วยวิธีคิด
รอนสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล... แล้วก็ประกาศผลเลิศว่า สังคม
จะบรรลุถึงสภาพปกติสุขได้ ก็ด้วยทุกคนเสมอกัน การกระทำ
เช่นนั้นมักผิดธรรมชาติของชีวิต เพราะแต่ละชีวิต มันมีเหตุ

บ้จจยัไม่เท่ากัน แล้วจะบังคับให้มันเกิดผลเสมอกันได้อย่างไร
 ขึ้นทำไปมันก็ผิดหลักธรรมชาติ เพียงแต่มือของเรานี้ มีห้านิ้ว
 แต่ละนิ้วมันก็ไม่เท่ากัน การจะทำให้มันเท่ากันก็ง่ายนิดเดียว
 คือเอามือมาเฉือนเชือกมันเสีย ตัดมันเสีย ใช้นิ้วไหนมันยาว
 กว่าเพื่อน ก็จะมีคนมาลงมาเท่า ๆ กัน แล้วผลที่ได้ ก็คือ
 มือที่พิการ...

ฉันใด สังคมที่ถูกปรับด้วยอำนาจ ก็คงตกอยู่ใน
 สภาพพิการพิการฉันนั้น

เสาร์นี้ หหมดเวลา สวัสดิ์ทุกท่าน ฯ

โรงพิมพ์อักษรสมัย ๓/๑-๓ เชียงสมาคมพ่อค้าไทย
นายอิทธิพล ธนสัมพันธ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๒๒๒๔๔๑